

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINEA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1915.

Ședința V.

ținută la 31 martie (13 aprilie) 1915, la orele 3 p. m.

(Urmare)

II. Senatul școlar:

a) Ordinare:

	1914.	1915.
1. Asesorului ordinar salariu	3.000.—	3.000.—
adaus personal	600.—	600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
2. Referentului revizor școlar salariu	2.600.—	2.600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
3. Profesorilor dela preparandie salariu fundamental la 5 inși à 2600 cor.	12.200.—	13.000.—
unui profesor 2 cvin-cvenale à 200 cor.	400.—	400.—
unui profesor 1 cvin-cvenal à 200 cor.	400.—	200.—
relut de cvartir la 5 profesori à 800 cor.	3.600.—	4.000.—
4. Profesorului de desen, caligrafie și slöjd salariu	2.600.—	2.600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
5. Onorariu profesorului de igienă	1.200.—	1.200.—
6. Onorariu propunătorului de gimnastică	200.—	200.—
7. Inv. dela școala de aplicație salariu	1.400.—	1.400.—
relut de cvartir	540.—	540.—
8. Susținerea alumneilor	8.000.—	6.000.—
9. Recvizite de învățământ la pedagogie	1.350.—	1.000.—

	1914.	1915.
10. Recvizite de scris și spese direcționali	200.—	200.—
11. Remunerațiunea catihetilor și relutul cortel al catihetului din Beiuș	7.600.—	8.000.—
12. Retribuția alor 11 protopopi din districtul Consist. din Arad, pentru inspect. școlară	4.400.—	4.400.—
b) Extraordinare:		
13. Spese cu renovarea Alumn. diecezane	10.000.—	5.000.—
14. Diurne și spese de esmisiuni și inspecțiuni	2.000.—	2.000.—
15. Ajutoare culturale	3.000.—	1.500.—
16. La fondul pentru sala de gimnastică, la preparandie	5.000.—	5.000.—
17. Pentru lucrările monografiei inst. ped.	1.080.—	1.000.—
18. La susținerea școlii de fete, pentru acoperirea deficitului pe anul 1914/15.	12.273.—	10.000.—
19. Spese neprevăzute	400.—	400.—
Total	86.443.—	76.640.—

III. Senatul epitroposc:

a) Ordinare:

1. Asesorului ordinar salariu	3.000.—	3.000.—
adaus personal	600.—	600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
2. Secretarului consistorial: salariu	3.000.—	3.000.—
adaus personal	800.—	800.—
relut de cvartir	800.—	800.—
3. Controlorului contabil: salariu	3.000.—	3.000.—
adaus personal	600.—	600.—
relut de cvartir	800.—	800.—

	1914.	1915.
4. Cassarului consistorial salariu	2.600.—	2.600.—
adaus personal	—.—	600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
5. Referentului al doilea salariu	2.600.—	2.600.—
relut de cvartir	800.—	800.—
6. Referentului ajutătoriu: salariu	2.000.—	2.000.—
relut de cvartir	600.—	600.—
7. Ajutătorului de contabil salariu	2.200.—	2.200.—
adaus personal	200.—	200.—
relut de cvartir	600.—	600.—
8. Onorariu fiscalului consistorial	2.000.—	2.000.—
9. Arhivarului consistorial: salariu	2.200.—	2.200.—
adaus personal	200.—	200.—
relut de cvartir	600.—	600.—
10. Dotarea canceliștilor	5.000.—	5.000.—
11. Simbria servitoriului de cancelarie	864.—	864.—
12. Încălzitul și lumina- tul local. consist.	1.300.—	1.300.—
13. Recvizite de scris, mobile și porto	1.600.—	1.600.—
14. Tipărituri p. consist.	2.000.—	2.000.—
15. Contribuție și ecvi- valent	100.—	100.—
16. Taxa de asigurare, canal. și conzum de apă	300.—	300.—
17. Diurne și viatic de- putaților sinodali	3.000.—	3.000.—
18. Diurne și viatic de- putaților congresuali	3.000.—	3.000.—
19. Diurne și viatic la comisii și esmisiuni	200.—	200.—
20. Subvenția văd. Milca Bodea	96.—	96.—
b) <i>Extraordinare:</i>		
21. Spese neprevăzute	400.—	400.—
22. Dotarea fondului de penziuni pentru pro- fesorii instit. teol. pedag. și funcționa- rii Consistoriului din din Arad	10.000.—	10.000.—
Total	58.860.—	59.460.—

Recapitularea:

I. Senatul bisericesc	39.500.—	39.700.—
II. Senatul școlar	86.443.—	76.640.—
III. Senatul epitropesc	58.860.—	59.460.—
Suma speselor	184.803.—	175.800.—

Bilanț:

A) Venite (acoperire)	180.852·38	161.030·70
B) Spese	184.803.—	175·800.—
Deficit:	3.950·62	14.769·30

Nr. 99. Aceiaș comisiune referează asupra bugetului Consistoriului din Oradea-mare pe anul 1915 și propune, iar sinodul decide:

La titlul „Venite“ să se susceapă:

a) „Remanența de cassă din anul 1914 cu 12749 cor. 63 fil“.

b) punctul 3. retribuțiunea protopopilor 6000 cor. se rectifică astfel: Retribuțiunea protopopilor — 3600 cor.“

c) punctul 10 cuota de 4000 luată în contul fond. comune se eliminează și astfel: suma venitelor va fi: 72877 cor. 49 fil.

La titlul „Speselor“ și anume: a) la senatul bisericesc p. 5. „Defenzorului matrimonial 200 cor. b) la senatul epitropesc punctele 9 și 10 salariul controloriului contabil 3500 cor. și bani de cvartir aceluiaș 800 cor. în fine poziția 27) „Onorar fizicului 300 cor.“ se eliminează, în conzecință.

Bugetul

Consistoriului gr.-ort. român din Oradea-mare pe anul 1915 se stabilește și votează în următoarele:

A) Venite.	În 1914	Pe 1915.
1. Remanența de cassă din anul 1914	—.—	12.749·63
2. Ajutoriu dela stat	37.000.—	40.000.—
3. Comp. sidoxială	1.200.—	1.200.—
4. Retribuțiunea proto- popilor, din fondul diecezan pentru aju- torarea preoțimei di- ecezane:	3.600.—	3.600.—
5. Contribuiri eparhiale	8.000.—	8.000.—
6. Taxa de 1 cor. dela cununii	160.—	200.—
7. 10% spese de adm. dela fonduri și fun- dațiuni	300.—	300.—
8. Cvota din venitul fondului de asigu- rare	1.960.—	1.704·10
9. Cvota din venitul fond. cultural comun.	1.000·80	11.83·76
10. Venite neprevăzute	100.—	100.—
11. Arânda casei din str. Capuținilor	—.—	3.840.—
Suma	53.320·80	72.877·49

B) Spese.**I. Senatul bisericesc.**

1. Salariu vicariului	10.000.—	10.000.—
2. Salariul asesor. ref. bisericesc	3.500.—	3.500.—

	1914.	1915.
3. Bani de cvartir ace- luiși	800.—	800.—
4. Retribuțiunea proto- popilor	6.000.—	6.000.—
5. Spese neprevăzute	200.—	200.—
Suma	20.500.—	20.500.—

II. Senatul școlar.

1. Salariu ref. școlar	—.—	3.550.—
2. Bani de cvartir ace- luiși	—.—	800.—
3. Remunerațiunea ca- titeților	800.—	800.—
4. Remun. cătîh. V. Po- poviciu Orade	400.—	400.—
5. Remun. revisorului școlar	800.—	1.200.—
6. Paușal revisorului școlar	1.200.—	1.200.—
7. Ajutorarea școale- lor	1.500.—	1.500.—
8. Spese de călătorii în afaceri școlare	200.—	200.—
Suma	4.900.—	9.600.—

III. Senatul epitropesc.

1. Salariu secretariului consistorial	3.500.—	3.500.—
2. Aceluiși bani de cortel	800.—	800.—
3. Salariu ref. epitro- pesc	2.400.—	3.500.—
4. Bani de cvartir ace- luiși	—.—	800.—
5. Salariu actuarului	2.400.—	2.400.—
6. Bani de cvartir ace- luiși	600.—	600.—
7. Onorariu fiscalului	1.000.—	1.000.—
8. Onorariu cassarului	400.—	400.—
9. Salariu pentru un cancelist	1.200.—	1.200.—
10. Salariu pentru doi scrietori	1.400.—	1.400.—
11. Sâmbria servitorului	720.—	720.—
12. Lemne pentru can- celarii	600.—	600.—
13. Pentru luminat	60.—	60.—
14. Reviste pentru can- celarii	300.—	300.—
15. Instruirea cancela- riei	500.—	500.—
16. Contribuțiune și ec- vivalent	1.200.—	1.200.—
17. Tipăriți p. toate resoartele	600.—	600.—

	1914.	1915.
18. Competința sidocsi- ală	1.200.—	1.200.—
19. Spese de călătorie în afaceri epitropești	200.—	200.—
20. Diurne și viatic dep. sinodali	1.500.—	1.500.—
21. Diurne și viatic dep. congresuali	—.—	1.500.—
22. Conservarea edifi- ciilor	1.200.—	1.200.—
23. Spese neprevăzute	300.—	300.—
24. Interese și alte chel- tueli cu casa din str. Capucinilor	—.—	11.284.—
Suma	22.080.—	36.764.—

Reasumarea speselor.

I. Senatul bisericesc	20.500.—	20.500.—
II. Senatul școlar	4.900.—	9.600.—
III. Senatul epitropesc	22.080.—	36.764.—
Suma	47.480.—	66.864.—

Bilanț.

Venite	72.877.49 cor.
Spese	66.864.— „
Profit	6013.49 cor.

Nr. 100. Prezidiul prezintă renunțarea la mandat a deputatului dr. George Popa.

Se ia la cunoștință, și se avizează Consistoriul oradan, să dispună alegere nouă în locul vacant.

Nr. 101. La ordinea zilei este referada comisiei verificatoare, carea prin raportorul dr. Nestor Oprean referază asupra actelor electorale, ce i-sa transpus și la propunerea aceleia:

Sinodul verifică: pe deputatul din cler dr. Petru Ionescu ales în cercul Pesteș; pe deputații mireni Iosif Moldovan și Aurel Petroviciu aleși în cercul Arad și pe deputații mireni Petru Truția și dr. Teodor Papp, aleși în cercul Hălmagiu.

Nr. 102. Referitoriu la actul electoral din cercul Beiușului.

Sinodul luând în considerare protestul, care s'a constatat a fi intrat în timp regulamentar, ordină cercetare, iar verificarea mandatelor deputaților aleși Ioan Moga și Ioan Pinter, se face pendentă dela rezultatul cercetării, cu care se însărcinează deputatul sinodal dr. Aurel Grozda.

Nr. 103. Relativ la alegerea deputatului din cler în cercul Beliu, acesta abzice în cursul referadei comisiei și

Sinodul luând abzicerea la cunoștință, avizează Consistoriul oradan, să dispună alegere nouă, în cercul vacant.

Nr. 104. Prezintăndu-se comisiunea de scrutinare pentru alegerile la Consistoriul din Arad, raportorul acesteia Sava Raicu, ceteste

numele celor, cari au întrunit majoritatea absolută a voturilor, iar presiul pe baza aceasta declară de aleși:

a) *In senatul bisericesc:*

Asesor onorar:

Florian Rocsin cu 37 voturi.

b) *In senatul școlariu:*

Asesor ordinar:

Dr. Georgiu Ciuhandu cu 42 voturi.

Asesori onorari:

Nicolae Crâșmariu cu 42 voturi.

Adam Groza " 42 "

Emanuil Ungurean " 42 "

dr. Nestor Oprean " 42 "

dr. George Popa " 41 "

Vasilii Goldiș " 42 "

dr. Iustin Marșieu " 42 "

Victor Stanciu " 42 "

Aurel Petroviciu " 42 "

Iosif Moldovan " 42 "

Un loc vacant.

c) *In senatul epitropesc:*

Asesor ordinar:

Gherasim Serb cu 42 voturi.

Asesori onorari:

Dimitrie Muscan cu 42 voturi.

Cornel Ursuț " 42 "

Valeriu Magdu " 42 "

Nicolae Chicin " 42 "

Petru Truția " 42 "

Sava Raicu " 42 "

Petru Ionașiu " 42 "

dr. Cornel Iancu " 42 "

Aurel Călnicean " 42 "

Axente Secula " 42 "

dr. Aurel Cosma " 42 "

În legătură cu aceasta afacere se ia la cunoștință enunțatul P. S. Sale Dlui Episcop, că alegerii asesorului Florian Rocsin în senatul strâns bisericesc, îi dă aprobarea canonică.

Nr. 105. Comisiunea de scrutinare pentru alegerile la Consistoriul din Oradea-mare, prin raportorul dr. Sever Ispravnic, cetește numele celor, cari au întrunit majoritatea absolută a voturilor, iar presiul pe baza aceasta

declară de asesori aleși:

a) *In senatul bisericesc:*

Asesori onorari:

Nicolae Rocsin cu 42 voturi.

Moisă Popoviciu " 42 "

b) *In senatul școlar:*

Asesor ordinar:

Sever Pelle cu 26 voturi.

Asesori onorari:

Alexandru Munteanu cu 42 voturi.

Stefan Domocoș " 42 "

dr. Nicolae Regman " 42 "

dr. Aurel Lazar " 42 "

dr. Sever Barbură " 42 "

dr. Ioan Buna " 42 "

Ioan Pinteru " 41 "

Aron Bulzan " 42 "

c) *In senatul epitropesc:*

Asesor ordinar:

Dr. Victor Fildan cu 25 voturi.

Asesori onorari:

George Papp cu 41 voturi.

Mochiu Vancea " 41 "

dr. Nic. Popoviciu " 42 "

Iosif Diamandi " 42 "

dr. Dimitrie Mangra " 42 "

Dimitrie Balog cu 41 voturi

dr. Andreiu Ille " 24 "

dr. Teodor Popa " 23 "

În legătură cu aceasta P. S. Sa Domnul episcop enunță, că asupra întăririi canonice a asesorilor aleși pentru senatul bisericesc se va pronunța cu ocaziunea proximei sesiuni.

Nr. 106. Urmează referada comisiunii bugetare, carea prin referentul său dr. Aurel Cioban propune stabilirea și asignarea speselor împreunate cu prezenta sesiune sinodală astfel:

I. Pentru deputații din districtul Consistoriului arădan:

a) diurne cor. 1760.—

b) spese de călătorie " 240·80

De tot cor. 2000·80

II. Pentru deputații districtului orădan:

a) diurne cor. 780.—

b) spese de călătorie " 275·10

De tot: cor. 1055·10

Propunerea comisiunii bugetare se primește și speșele se aseamnă la cassa consistorială din Arad și anume: pentru deputații din districtul Consistoriului din Arad în sarcina bugetului propriu; iar pentru deputații de pe teritoriul Consistoriului orădan, ca anticipațiune în contul cvotei ce au să o primească din venitul fondurilor diecezane, conform bugetului.

Nr. 107. Pentru autenticarea protocoalelor despre ședințele III, IV și V.

Se designează biroul și deputații cu sediul în Arad.

Nr. 108. Terminate fiind agendele sesiunii actuale, Preasfinția Sa Dl. Episcop președinte, dă espresiune bucuriei deosebite, ce o simte la încheierea cu bine a acestei sesiuni, prime din periodul al XVI.

Accentuază apoi, că ori cine va ceti cu atențiune cursul debaterilor acestei sesiuni, va află, că acest Sinod deși incopciat cu verificări și cu restaurări, s'a terminat în timp mai scurt decât ori și când altădată, și va mai află și aceea, că acest fapt are să se mulțumească împrejurării, că inima noastră a fost deplin pătrunsă de vocea timpului, care impune tuturor: munca întinsă, cruțarea posibilă a banului și nizuința hotărâtă spre închegarea rândurilor pe toată linia.

Că de acest sentiment am fost cuprinși, inve derează și din faptul, că concluzele s'au adus cu vot unanim afară de o singură afacere, a cărei decizie în senzul regulamentului existent, nu nu se poate decât cu vot nominal.

Deci înainte de toate mulțumește lui D-zeu, părintele luminilor, care ne-a luminat mintea și ne-au determinat voința spre înțelegere și con lucrare în spiritul evangheliei lui Hristos. Mulțumește apoi Domnilor deputați pentru parti cipare regulată la ședințe și comisiunilor pen tru studierea și referarea scurtă și precisă a agendelor, prin ce s'a făcut posibil rezultatul ajuns.

După aceste îndeamnă pe toți să stăruia scă și afară de Sinod a propagă buna înțele gere între frați, fiind timpurile de acum tocmai ocaziunea cea mai potrivită spre aceasta, pen trucă tocmai că sunt grele și vitrige, au farme cul și puterea de a apropiă sufletele și de a împlânzi firea omenească.

Să îndemnăm deci pe toți și pe toate cu cuvântul și cu fapta la iubire și conlucrare fră țească, cercându-și fiecare și toți d'opotrivă do rita mângăiere la sânul sfintei noastre biserici, cărea a fost este și va fi și în viitoriu: ocroti toarea noastră în toate timpurile.

După toate acestea implorând darul și bi necuvântarea cerească asupra tuturor dlor de putați și asupra lucrărilor noastre, și poftindu le la toți reîntoarcere cu bine la casele și la familiile lor, și revedere norocoasă la sesiunea proximă, — declară sesiunea sinodală, a sino dului eparhial pentru anul 1915 de încheiată.

La frumoasele și însuflețitoarele cuvinte ale P. S. Sale Domnului Episcop, răspunde deputatul sinodal Gherasim Sârb protopopul Belințului, care, revocând în memorie cuvintele P. S. Sale Domnului Episcop rostite la în ceputul sesiunii, privitor la terminarea desba terilor până Marți seara, prompt până la tim pul în care ne aflăm, remarchează darul pre vederii P. S. Sale în toate chestiunile îpor tante ale bisericii, pusă de prevedință sub ocrotitoarea și înțeleapta sa conducere.

Acestei fericite împrejurări, tactului și înțeleptei conduceri atribue și meritul spiritului de solidaritate, ce a predominat în toate aface rile acestei sesiuni sinodale, întrunind pre toți într'un mănunchiu spre a putea rezolvi într'un timp relativ foarte scurt, o mulțime de afaceri importante și încă mai toate cu vot unanim.

Pentru toate acestea își ia voiă a exprima P. S. Sale Domnului Episcop mulțumită în nu mele tuturor deputaților, și asigurându-l despre iubirea, încrederea și devotamentul clerului și al poporului, reprezentat în aceasta înaltă cor-

porațiune bisericească, roagă pe Dumnezeu: să ne învrednicească a-l avea încă mulți ani în fruntea destinelor sfintei noastre biserici și a tuturor instituțiilor ei.

Solidar și în aceste sentimente bine pre cisate, întreg Sinodul erumpe în urări de „să trăiască“ la adresa Preasfinției Sale, și cu aceasta actuala sesiune sinodală s'a încheiat.

Iosif Moldovan m. p.
notariu sinodal.

Acest protocol s'a cetit și verificat în șe dința comisiunii sinodale de autentificare, ținută la 6/19 aprilie 1915 la ora 5 după amiazi.

Joan J. Papp m. p.

episcop, președinte.

Sava Raicu m. p.

Petru Ionașiu m. p.

V. Beleş m. p.

Dr. C. Iancu m. p.

George Popovicu m. p.

Dr. Romul Veliciu m. p.

Petru Truția m. p.

Predică pentru ziua sfintelor Rusalii.

„Și s'au umplut toți de Duhul sfânt, și au început a vorbi într'alte limbi, precum le-a dat lor Duhul a grăi“. (Fapt. ap. c. 2 v. 4).

Iubiților creștini!

Ziua oțelirii armatei lui Hristos e ziua de astăzi. Focul, ce s'a coborât în chipul limbilor peste ostașii lui Hristos — numiți apostoli — prefăcu ceata slabă a pescarilor în nebiruită oștire. Când Hristos străbătând văzduhul se înalță la locul de mărire, de unde se și pogorise, apostolii rămași fără de conducător nu șiau ce să facă, încărău se apuce, căci pretutindenea se simțiau a fi încunjurați de vrășmași nemiloși. Cu ușile încuiate își țineau sfaturile și într'una cereau în rugăciunile lor dela Isus, — pe care îl văzuseră cu toții cu inșiși ochii lor ridicându-se pe norii ceriului — să le fie milă de dâșii venindu-le cumva în ajutor. Simțiau ei, că nu-i va lăsa puternicul Isus multă vreme atât de părășiți. Ba unii dintre ei își reaminteau încă bine de cuvintele, cari le zisese lor Isus înainte de înalțarea sa: „Veți primi putere venind Duhul sfânt peste voi, și-mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeia și Samaria și până la marginile pământului“ (Fapt. ap. 1. 8). Dar cum va fi aceea putere? Când va veni acel Duh? Iată ce nu puteau ei pricepe și ce-i neliniștea. Bunul D-zeu însă n'a voit, ca inimile lor să fie ținute mult timp în lanțurile desnădăjduirii și sosind ziua cincizecimei, când erau toți la un loc, „fără de veste s'a făcut sunet din cer, ca de un vânt ce vine cu vifor și a umplut toată casa, unde ședeau. Aci s'au arătat limbi împărțite ca de foc și a șezut pe fiecare din ei și s'au umplut toți de Duhul sfânt“ (Fapt. ap. 2. 2—4).

O nouă minune se îndură D-zeu să facă pentru fiii pământului. Duhul sfânt își începe lucrarea. Ușile zăvorite se deschid largi și prin ele pășesc unul după altul cei doisprezece ostași ai lui Hristos. Imbrăcați în zdrențe dar cu inimi de oțel, din cari avea să iasă schinteia credinței nouă, care va aprinde în curând

toată lumea în focul dumnezeiesc, curățitor al creștinismului. Fără de încălțăminte, desculți se gata ei a cutria toate țările pământului vestind tuturor evanghelia. Nearmați, ci numai cu darul vorbirei primit de la Duhul sfânt provoacă mâna de oameni la lupta multimea nenumărată a cetelor păgâne. În Ierusalim s'a dat cel dintâi atac. Vestea despre minunea cea nouă s'a lătit cu repezimea fulgerului în întreg orașul. Mulțimea alergă în valuri afară de oraș. Tot felul de viță de oameni, pe cari i-a înfrățit D-zeu în felurite limbi — din pedeapsă încă la turnul Vavilonului — grăbiă acum ca o vijelie spre fața locului să vază pe aceia, cărora D-zeu din bunătate le-a dat darul vorbirei tuturor limbilor, ca de toți să poată fi înțeleasă învățătura cea nouă d-zeească a Nazarineanului. Cu spaimă priveau la învățaceii lui Isus și uimiți se întrebau unii pe alții: Ce s'a întâmplat? Cum de vorbesc aceștia atâtea limbi? Ori nu sunt toți aceștia Galileieni? Cum de-i auzim acum vorbind în alte limbi, fiecare în limba în care noi ne-am născut?! Atunci s'a sculat Petru cel mai bătrân dintre apostoli și a început a le tălcui lor scripturile. Le-a vorbit de Duhul sfânt, care a făcut aceasta minune. Apoi le-a vorbit despre acel Isus, D-zeu adevărat, pe care iudeii l'au răstignit, dar care a treia zi a înviat; la 40 de zile s'a înălțat la cer; iar azi în ziua cincizecimei le trimise lor pe Duhul sfânt, care le luminează mintea și le deschise căile tainelor d-zeești necunoscută încă pe deplin până aci de nimenea dintre oameni. Cu atâtea insuflețire și căldură le vorbi Petru despre taina rscumpărării, încât la sfârșitul vorbirei sale trei mii de oameni dintre cei adunați primiră botezul lui Isus și se făcură creștini.

În amintirea pogorîrii Duhului sfânt peste apostoli serbează biserica noastră ziua de astăzi, care o numim noi s. Rusalii. Zilele sfintelor Rusalii sunt începutul vieții creștinești, căci în aceste două zile făcu Duhul sfânt cu a lui putere ca numărul creștinilor se sporească cu mai bine de opt mii de suflete. Rusaliile oțeliră simțirile slabe ale apostolilor și cei cari fură înainte fricoși și blânzi ca miei se prefăcură în eroi neînvinși și neînfricați. Duhul sfânt a lucrat la aceasta prefacere mare. În serbătorile trecute ați văzut lucrarea fiului lui D-zeu pentru mântuirea noastră, iar acum voiesc a vă arăta lucrarea feței a treia a sfintei treimi — adecă a Duhului sfânt — pentru desăvârșirea mântuirii noastre sufletești, deci vă rog să băgați bine de seamă!

*

Iubiților creștini! În întunec și neștiință petreceă lumea înainte de venirea lui Hristos. Inimile oamenilor din aceste vremuri se pot asemăna cu țarinile frumoase, cari în urma secetei celei mari lasă să se ivească tot mai multe și mai adânci crepături în sinurile lor. De abia așteaptă să absoarbă picăturile recoroitoare ale ploilor mănoase. Cu neastâmpăr așteptau și sufletele insetate după credință venirea isvorului dulce a lui Hristos, din care să-și poată astâmpără setea, ce le chinuia de veacuri. Răul cel de viață făcător ieși din peștera Vitleemului Iudeiei, crescui apoi mare și toți cei ce voiau să se adape dintr'ânsul nu mai erau oprîți. Cei dintâi norocoși, cari putură să guste din apa cea au fost apostolii. Doisprezece la număr. Niște oameni năcăjiți, cari își câștigau cu mare trudă pâinea cea de toate zilele mai ales cu pescuitul. Ei ajunseră a fi tovarășii nedespărțiți alui Hristos. Timp de trei ani văzură toate minunile lui și-i auziră învățăturile. Mintea lor înă eră cu mult mai slabă, decât să poată pricepe tainele mari ale lui D-zeu. Cunoșteau ei, că li-s'a dat

dela D-zeu să vază lucruri, de cari ochii omului încă n'au mai văzut, dar nu puteau pricepe învățăturile credinței, de care le vorbea Hristos. Cum El, fiul lui D-zeu cel puternic să se supună puterii lumești? Când are așa putere și face atâtea minuni, de ce nu se face el singur împărat, iar ei să fie sfetnicii lui?! Cum să nu-ți placă ție muritoriule mă irea, avuția, puterea, desfătarea și alte bunătăți lumești? Cum vei putea iubi chiar și pe vrășmașii tăi? De atari întrebări erau chinuite într'una bietele inimi ale apostolilor, căci și ei erau oameni. Și încă oameni foarte de rând, cari nu puteau pricepe nici cele mai ușoare pilde ale Mântuitorului. Chiar și Petru acela dintre ei, care a mărturisit întreit, că Hristos este fiul lui D-zeu când învățătorul ajunse în năcaz se lăpădă de trei ori de el. E drept că s'a căit apoi de ce făcuse și a început a plânge cu amar. Dar ce folosea căința lui, când el nu cuteză a mărturisi în fața vrășmașilor nici măcar că cunoaște pe Hristos?! Cum va învăța unul ca acesta toate neamurile pământului? Cum vor putea fi acești apostoli martorii lui Hristos în toată Iudeia și Samaria și până la marginile pământului? Cum vor birui ei slăbănogii și neștiutorii de carte pe puternicii și înțelepții pământului? Cum vor țineă lupta acești neputincioși cu craii cei mai tari ai lumii? Așa-i că cu neputință le-ar fi fost lor a săvârși toate acestea, dacă nu le-ar fi venit în ajutor Duhul cel făgăduit de Hristos. Acest Duh sfânt care lu chipul porumbului l'ați văzut pogorîndu-se peste apele Iordanului la botezul Domnului — închipuind blândeța cu care va lucra Isus — se pogoră astăzi în chipul limbilor de foc peste apostoli. În chipul focului care curăță toată rugina. În chipul focului oțelitor. În chipul focului, care încălzește, luminează și întărește. În chipul limbilor de foc s'a pogorît Duhul sfânt peste apostoli, ca să le curețe simțirile de toată rugina păcatelor, să le oțelească inimile, să le lumineze mintea, să ațite în sufletele lor cunoștința și frica de D-zeu; și precum para focului se nizuște a pătrunde tot în sus, așa și ei cu tot sufletul și cugetul lor să se despartă de cele de jos, lumești, păcătoase și trecătoare și să nizuiască spre câștigarea bunurilor de sus, celor cerești, sfinte și neperitoare. „Și — după ce — s'au umplut toți de Duhul sfânt“, lucrarea îndepănită de acest Duh a fost marea, fără de păreche. Cei cari mai înainte se gândiau numai la mărirea deșartă și la binele propriu, acum sunt supunerea întrupată și iubirea nețărnută. Din credincioși nestatornici se prefac în apostoli ai credinței, stânci puternice, bărbați mari, cari nu se sfîesc a spune și vesti adevărul chiar și atunci, căne știu bine că le costă viața. Duhul sfânt a insuflețit pe Petru, care fără de nici o teamă predică acum pe Hristos înaintea vrășmașilor, cari i-au fost vărsat sângele. Puterea Duhului sfânt deopotrivă a început a lucra în toți învățaceii lui Hristos. Toți părăsiră casele, vetrele, mreșile lor, luară în mâni toiașul pribegiei și plecară în toată lumea vestind la toată făptura evanghelia lui Hristos. În tot locul pe unde au învățat întemeiară comunități creștine, în fruntea cărora așezară preoți și episcopi, cari se rămână cu ei, să-i învețe mai departe și să păzească de turmele incredințate lor. Iar ei, neobosiții apostoli plecau mai departe, fără odihnă, cutrierând prin alte ținuturi mai îndepărtate și păgâne. În drumul lor au găsit popoare, cari se închinau la idoli și altele aveau mii de zei. Au intrat și în țările acestora îndemnând pe locuitori să se lapede de idoli spurcați și să se închine unui singur D-zeu întreit în fețe: Tatăl, Fiul și Duhul sfânt. Luptă grozavă avură să poarte împotriva multelor

nelegiuiri păgâne. Cei bogați, cari țineau sute de femei, trebuiră să primească sfințenia tainei cununiei cu o singură muiere, care nu mai eră roaba sa, ci ființă asemenea bărbatului. Tiranii de mai nainte, cari stăpâneau peste sute de robi, îi eliberează pe toți, căci toți suntem deopotrivă fiii lui D-zeu; toți avem voie liberă, toți trebuie să fim frați intra Hristos. Uimiți ascultau la învățăturile cele nouă păgâni. Nedumeriți priveau la curajul, cu care propagau acești oameni alte învățături ne mai auzite și nici măcar visate. Vestea despre Galileienii, cari îndrăsneau a răsturna credințele vechi ajunse și la urechile împăraților păgâni. Acum începură adevăratele goane înfricoșate împotriva lor. *Învățăceii însuflețiți de Duhul sfânt* însă nu încetară a vesti adevărul nici atunci, când fură prinși, aruncați în temnițe, svârliți în colții fierelor sălbatice, tăiați în ferestraie, arși în foc și chinuți în fel și chipuri cu torturi de cari fu numai în stare a iscodi mintea barbară. Cei zece împărați romani, — sub cari avură a suferi persecuțiunile cele mai crâncene în timp de trei veuri, — se dau la întrecere unul cu altul, care ar găsi mai înfrorătoare mijloace de cutoresire pentru creștini. Tot atât de sălbatic a fost cel dintâi Nero, ca și cel din urmă Dioclețian. Acesta până eră încă în viață și-a ridicat o statuă cu inscripția: „*Nimicitorului creștinilor*“. În timpul lui numărul creștinilor omoriți la porunca sa se-urcă la suma de treizeci de mii pe lună. Dar sângele vărsat în loc se înspăimânte, îngrășe pământul creștinătății. Din tot picurul scurs pentru Hristos resărea alt creștin, devotat învățăcel al Mântuitorului. Încă nici nu se împăjistise bine mormânturile apostolilor, când cu îngrijorare scrie Pliniu lui Traian: „numărul creștinilor nu numai în orașe, dar și în sate s'a sporit atât de mult, încât templele păgâne au rămas de tot goale“. Trei veacuri se strecurară dela nașterea lui Hristos și evangelia lui Hristos birui cea mai mare împărăție a lumii, sdrobind templele păgâne și infingând crucea Mântuitorului pe pământul păgân de mai nainte. Dar oare ce putere a făcut să iasă biruitoare viața lui Hristos, căci în lupte tot ei au căzut, de arme nu s'au folosit?! Singura lor armă a fost însuflețirea primită dela Duhul sfânt. Numai acestui Duh sfânt au să-i mulțumească atât apostolii, cât și noi toți ceialalți creștini biruința crucii. Acest Duh sfânt i-a luminat, el i-a oțelit, el i-a îngrigit. Acest Duh sfânt a smuls din rădăcină slăbia de mai nainte din inimile apostolilor, înlocuind-o cu sadul virtuților curate creștinești. Învățătura frumoasă a lui Hristos nu-și putea face nici când cuib în sufletul bieților învățăceii fără de ajutorul sfântului Duh. Până ce n'a venit Duhul sfânt au fost și inimile apostolilor slabe. Dar să fi fost ori cât de tari tot nu puteau fi în stare a primi întreaga învățătură. Să judecăm numai ce cerea Hristos dela ei. El le zise: „*Cel ce vrea să vină după mine să se lapede, de sine, să-și iete crucea sa și să-mi urmeze mie*“. Cere adecă lăpădare de toate bunurile lumești: de avuții, de ranguri ba chiar și de sine însuși, adecă de toate poftele sale trupești. Și în schimb, ce le făgăduiește a primi resplată aici pe pământ? „*Dacă pe mine mă vor prigoni și pe voi vă vor prigoni. Vă vor scoate din sinagogi, ba va veni vremea, când tot acela, care vă va omori pe voi, i-se va părca că aduce jertfă lui D-zeu*“. Acum să-mi spuneți iubiților, care dintre voi își va putea găsi slugă, dacă atunci când îl va primi, îi va spune: *Intră la mine în gazdă, dar să știi, că ai să suferi mult pentru mine, te vor bate, te vor gonl și în urmă poate te vor și omori vrășmașii mei?! Cine v'a stă pe o așa simbric?*

Așa-i, că nimeni! Să nu ne mirăm dar nici de apostoli că la început nu îndrăsniră a mărturisi pe Hristos. Când însă lumina Duhului sfânt depărtă ceața de pe mintea lor și înțeleseră rostul vorbelor lui Isus; și zăriră cu ochii inimii lor lumea măreață, ce-i așteaptă pe slugii lui Hristos; atunci cu siguranță pășiră pe eșafodul morții, bucurându-se, că pot suferi batjocuri și moarte pentru Isus. Adevărată plăcere găsiu de aci înainte în prigoniri cum însuși ap. Pavel mărturisește: „*Am plăcere în neputințe, în defăimări, în nevoi, în urmăriri, în strâmtori pentru Hristos*“ (II Cor. 12. 10). Duhul sfânt a fost acela, care din vrășmașul cel mai neinduplecat — cum știți, că a fost Pavel — a făcut cel mai neobosit învățcel a lui Hristos. Duhul sfânt a luminat pe de D-zeu încoronatul împărat și întocmai cu apostolii mare Constantin, care primi și el credința lui Hristos și dete legi cele noue slobozenie de a putea fi lătită între toți supușii săi.

*

Iub. creștini! De nenumărate ori și-a arătat Duhul sfânt puterea sa în decursul istoriei creștinismului. Hristos, fiul lui D-zeu a plantat legea cea nouă pe pământ, iar Duhul sfânt a lătit-o și o susține și până în ziua de astăzi. Duhul sfânt este mângăietorul, isbăvitorul, întărirea și acoperemântul nostru a tuturor creștinilor, cari avem credință într'ansul. El varsă darurile sale cu prisosință peste toți, cei ce i-se închină lui. De aceea în biserica noastră toate lucrările, ce avem să le facem împreună le începem cu „chemarea Duhului sfânt“. El este sfătuitorul cel drept și blând. Dar să nu uităm, că numai atunci putem aștepta binefacerea sfântului Duh, când trăim după rânduielile lui, păzind legile lui D-zeu după cum sunt păstrate cu sfințenie de biserica noastră cea adevărată. În ziua de azi, când prăznuim amintirea pogortrei Duhului sfânt peste apostoli, revarsă El mai bogat darurile sale peste noi. De aceea să ne adăpăm toți cu plăcere azi din izvorul bucuriei bisericei noastre, care s'a îmbrăcat în vestmântul crengilor verzi, și s'a împodobit cu flori tot atâtea simboale ale bucuriei obștești. Imbrăcați-vă cu toții inimile în florile virtuților creștinești, cari sunt podoaaa cea mai aleasă a sufletului creștinesc. Și atunci: Darul Domnului nostru Isus Hristos binecuvântarea lui D-zeu Tatăl și împărtășirea sfântului Duh va fi cu voi cu toți. Cătră Duhul sfânt se facem apoi rugăciune și pentru soții, frații și fiii nostri, cari din cauze binemotivate lipsesc dintre noi. Să zicem dar Duhului de viață făcător: *Impărate cereșc, Mângăitorule, Duhul adevărului, carele ai îndreptat pașii apostolilor săi și i-ai dus la biruință desăvârșită, caută și spre frații nostri duși în răsboaie; întărește armele lor; ia-i sub paza și acoperemântul tău și deplin biruitori îi readu la vetrele lor. Iar mintea vrășmașilor nostri hrăpăreți o luminează, ca să cunoască că nu fac lucru bineplăcut ție și le dă lor gândul păcii celei iubite de tine. Amin!*

Socodor, la 6/19 maiu 1915.

Aurel D. Papp
preot.

Examenle publice

la școala civilă gr.-or. rom. de fete din Arad se vor ține în zilele de 18/31 mai și 19 mai (1 iunie) anul curent și anume:

Luni în 18/31 mai dela orele 9—10¹/₂ religie cu elevele din toate clasele.

Dela orele 10¹/₂—12 gimnastică cu toate clasele.

Dela orele 3—3¹/₂ l. franceză cu toate clasele.

Dela orele 4—6 pentru pian cu toate clasele.

Se vor executa următoarele piese:

Piesa	Compositorul	execută la pian de eleva
Dorul țigancei (joc din Banat)	I. Mureșianu	Letiția Dârlea
Zi de sărbătoare (poutpourri nat).	Kratochwil	Antonela Russu
Cucuveica (cânt. pop.)	I. Mureșianu	Rozalia Jucu
Hora „Carmen“	I. Mureșianu	Maria Suci
Die Indische Post (galopp)	G. Lamothe	Stefania Cucu
Florita (buc. de salon)	Ferd. Croze	Const. Damian
Türkischer Marsch	W. Mozart	Olimpia Ghergha
Mandolinata (fantazie)	I. Leybach	Felicia Halic
Româncuța (joc din Ardeal)	I. Mureșianu	Victoria Maniu
Tänzen in Freien	Th. Kullak	Alice Țoldan
La Madone (meditațiune relig.)	A. Sweet	Victoria Stancovici
Traum einer Zigeunerin (fantazie)	Karl Heins	Olimpia Vuc
Norvegischer Brautzug (marsch)	E. Grieg	Maria Crina
Elfentanz	E. Grieg	Angelina Popovici
Mondschein Serenade	C. Heins	Persida Giulan
La Boheme valser di Musetta	G. Puccini	Adriana Ciorogariu
Habanera din „Carmen“	G. Bizet	Ofelia Lăpădat
Anitra's Tanz	E. Grieg	Cornelia Petrovici
Valsul al VII-lea	Fr. Chopin	Alexandrina Ardelean
Le Troubadour fantazie	E. Verdi	Ofelia Caba

Marti în 19 mai (1 iunie) 1915 dela orele 9—10¹/₂ Clasa IV limba română și fizică.

Dela orele 10¹/₂—12 Clasa III istorie și aritmetică.

Dela orele 3—4 p. m. Clasa I limba română și istorie nat.

Dela orele 4—5 p. m. Clasa II limba germană și limba maghiară.

Examenle scripturistice ale elevelor private se vor ține marți în 20 mai (2 iunie) iar examenle verbale vineri în 22 mai (4 iunie).

Mercuri în 20 mai (2 iunie) la 10 ore

Incheierea festivă

și distribuirea atestatelor. Incheierea festivă se va face pe lângă următorul program:

1. Imn religios, de Kiriac, cântat de corul elevelor.

2. Olteanca (capriciu) de I. Mureșianu exec. la pian de Alexandrina Ardelean, elevă cl. IV. civ.

3. Sună buciul de Simionescu, cântată de corul elevelor.

4. Vals de Fr. Chopin exec. la pian de eleva cl. IV Cornelia Petrovici.

5. Limba românească de Muzicescu cântată de corul elevelor.

6. Păcurariul, de A. Decker, exec. la pian de Ofelia Caba.

7. Discursul de încheiere ținut de directorul școlii.

8. La arme! de Castaldi, cântată de corul elevelor sub conducerea prof. Trifon Lugojan

CRONICA.

Rusaliile în Arad. Sf. liturghie a oficiat-o cu mare pompă P. S. S. D. episcop diecezan asistat de 7 preoți și 6 diaconi. De față a fost și P. S. S. D. episcop Miron Cristea, oaspele Preasfințitului nostru episcop pe aceste sf. sărbători. În ziua a doua a servit P. O. D. ases. cons. protop. onor. Dr. Gheorghe Ciuhandu asistat de preoții locali Gavril Bodea și Traian Vățianu și de diaconul Romul Frateș. Predica a ținut-o părintele Vățian. În ziua a treia a fost mărturisirea soldaților din garnizoana Arad gata de plecare în război, ca la 1200 oameni. P. C. S. Roman Ciorogariu le-a ținut o cuvântare pătrunzătoare după care a urmat mărturisirea săvârșită de 6 preoți. Miercuri s'au cuminecat și au plecat sub sunetele muzicii militare la casarmele lor de unde așteaptă signalul de plecare. D-zeu cu ei.

Librăria diecezană din Arad are depozit bogat în cărți și recenzite bisericesti (potire, disc, ste-luță, cruci, candelă, ripizi, cădelnițe, prăznicare) prapori și ornate. Execută și reperaturi. Cereți catalog.

CĂRȚI BISERICESTI CU LITERE LATINE:

Penticostarul, leg. în piele roșie	14.—
Cazania	14.—
Molitvelnicul	14.—
Triodul cu strajnicul	27.—
Octoichul mare	27.—
Mineile 12 vol. pe 12 luni leg. în piele	186.—
Apostol	11·50
Evangelia, cu litere latine	25.—

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.